

רע"פ 4754/20 - גביאוטאסרה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4754/20

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: גביאוטאסרה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעפ"ג 13476-09-19 מיום 07.06.2020 שניתן על ידי כב' השופטים ר' כרמל, א' רומנוב, ש' רנר

בשם המבקש: עו"ד זכריה שנקולבסקי; עו"ד נועה זעירא

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעפ"ג 13476-09-19 (כב' השופטים ר' כרמל, א' רומנוב, ש' רנר) מיום 7.6.2020, בגדרו התקבל ערעורה של המשיבה על קולת העונש שהוטל בגזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ש' הרבסט (סג"נ)) בת"פ 11293-01-18.

רקע והליכים קודמים

1. המבקש הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן אשר ייחס לו עבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים, התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים) ו-26 עבירות עמוד 1

של סחר בסם מסוכן, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים.

2. ביום 16.7.2019 גזר בית משפט השלום את דינו של המבקש, תוך העדפת הפן השיקומי בעניינו של המבקש וחריגה לקולא ממתחם הענישה בהתחשב בהיעדר עבר פלילי למבקש ובהליך השיקום שעבר, אף שלא הסתיים במלואו. עוד התחשב בית המשפט בשהיית המבקש במעצר מאחורי סורג ובריה במשך שישה חודשים בגין ההליכים בתיק דנן ושהייתו בתנאים מגבילים בתהליך השיקום. לנוכח נסיבות אלו הושתו על המבקש העונשים הבאים: שמונה חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; חמישה חודשי מאסר מותנה; 6 חודשי פסילת רישיון נהיגה על תנאי; הכרזה על המבקש כ"סוחר סמים" וחילוט סכום בסך 4,800 ש"ח.

3. המשיבה ערערה על קולת העונש לבית המשפט המחוזי. בערעור נטען כי מתחם העונש שנקבע על ידי בית משפט השלום אינו מבטא את החומרה הראויה לעבירות בהן הורשע המבקש ואינו משקף את הפגיעה בערכים המוגנים. עוד נטען כי בית משפט השלום שגה כאשר נתן משקל של ממש להליכי שיקום המבקש מקום בו תסקיר שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית ומשמצא כי המבקש אינו בשל לעריכת שינוי משמעותי בחייו לאחר שניתנו לו הזדמנויות רבות שלא השכיל לנצל.

בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה וקבע כי יש מקום להתערב בעונש בשל היעדר ביטוי מספק לחומרת העבירות שביצע המבקש שבוצעו באופן המלמד על התנהלות עסקית ונגישות לעולם הסם; והצורך בענישה מרתיעה בעבירות סמים. בנוסף הדגיש בית המשפט המחוזי כי חרף הזדמנויות רבות שניתנו למבקש הוא לא נרתם להליך שיקומי משמעותי והביע חוסר רצון להמשך שיקום. נקבע כי בנסיבות אלה העדפת האינטרס השיקומי וחריגה לקולא ממתחם הענישה הייתה לפנים משורת הדין והיה מקום להחמיר עם המבקש. יחד עם זאת, משהמבקש סיים לרצות את עונשו ומשאין מדובר בנסיבות חריגות, נמנע בית המשפט מהשבתו אל מאחורי סורג ובריה והשית על המבקש קנס כספי בסך של 20,000 ש"ח או ארבעה חודשי מאסר תמורתו.

על פסק דין זה הגיש המבקש את בקשת רשות הערעור שלפניי.

נימוקי הבקשה

4. בקשת רשות הערעור מופנית כנגד רכיב הקנס אשר הושת בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. המבקש סבור כי בקשתו מעלה שאלה עקרונית החורגת מעניינו הפרטי, הנוגעת לחלופה עונשית למאסר בפועל בדמות של הטלת קנס כספי שבצידו מאסר חלף קנס מבלי שנבחנה יכולתו הכלכלית של הנאשם. לשיטת המבקש, לשון סעיף 40ח לחוק העונשין, התשל"ז-1977 היא ברורה לפיה על בית המשפט להתחשב ביכולתו הכלכלית של הנאשם לצורך קביעת מתחם העונש ההולם וכי על פי ההלכה הפסוקה, אין להשית מאסר חלף קנס על מי שאינו מסוגל לשלם את הקנס מלכתחילה; כי הטלת קנס בנסיבות העניין כמוה כהטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה; כי יכולתו הכלכלית של המבקש לא נבחנה על ידי בית המשפט על אף נסיבותיו האישיות החריגות לרבות מצבה הכלכלי הרעוע של משפחתו, משבר הקורונה, אשפוזו של המבקש במחלקה פסיכיאטרית וביצוע עבודות שירות על ידי המבקש בתיק אחר. עוד טוען המבקש כי נסיבותיו האישיות לרבות בעיותיו הנפשיות מצדיקות היעדרות לבקשה מטעמים אנושיים-מצפוניים.

5. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות ציבורית או כללית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין. מקום בו הבקשה ממוקדת בחומרת עונשו של המבקש, תינתן רשות הערעור רק במקרים חריגים בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות, רק מקרים אלו יצדיקו את התערבותו של בית משפט זה (רע"פ 6779/19 מפארג'ה נ' מדינת ישראל 27.10.2019). בענייננו, לא מצאתי כי הבקשה עומדת באחת מהעילות המנויות לעיל או כי העונש שנגזר על המבקש חורג ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת, לבטח שאינו סוטה במידה ניכרת ואף מקל עמו (ראו והשוו: רע"פ 2395/05 קסטוריאנו נ' מדינת ישראל, נט(6) 544 (2005)).

6. אשר לטענת המבקש, כי לא היה מקום להשית עליו עונש של קנס בסכום גבוה ומאסר חלף קנס מבלי לבדוק את יכולתו הכלכלית, בית משפט זה כבר פסק כי יכולת כלכלית מהווה שיקול בהטלת רכיב של קנס וקביעת שיעורו, אך היא איננה שיקול יחיד בקביעת גובה הקנס ועל בית המשפט להתחשב בשיקולים נוספים לרבות הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, נסיבות ביצועה ומדיניות הענישה הנהוגה (ע"פ 4919/14 אזולאי נ' מדינת ישראל, בפסקה 47(6.3.2017); רע"פ 957/18 סלטאן נ' מדינת ישראל, בפסקה 13(16.4.2018)). לא ניתן להתעלם מחומרת העבירות בהן הורשע המבקש, העבירות בוצעו בשיטתיות ובקלות באופן שדורש את העדפת אינטרס ההרתעה ועל כן ראוי שיינתן לכך ביטוי ברכיב העונש כפי שפסק בית המשפט המחוזי. נוסף על כך, בית המשפט קמא מצא להתחשב בעובדה שהמבקש סיים לרצות את עונשו ועל כן הטיל קנס ומאסר חלף קנס וזאת על מנת להגשים את התכלית לפיה המבקש לא ישוב למאסר מאחורי סורג ובריח.

לענין טענתו של המבקש לפיה אין ביכולתו לשלם את הקנס, בית משפט זה קבע לא אחת, כי המסגרת המתאימה לבחינת טענות בדבר קושי לעמוד בתשלומי קנסות, היא המרכז לגביית קנסות (רע"פ 2894/17 עלי נ' מדינת ישראל, בפסקה 8(15.5.2017)), על כן פתוחה בפני המבקש האפשרות לפנות אל המרכז לגביית קנסות בבקשה לפרוס את תשלום הקנס בהתאם לסעיף 5ב(א) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995.

7. סוף דבר, הבקשה נדחית וממילא נדחית הבקשה לעיכוב ביצוע.

ניתנה היום, כ"ד בתמוז התש"ף (16.07.2020).

ש פ ט

עמוד 3

